

Vlaams
Parlement

vergadering **C265 – BUI12**
zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden en Internationale Samenwerking

van 12 juni 2012

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het beeld van Vlaanderen in het informatierapport over ‘La situation intérieure en Belgique’

- 1980 (2011-2012)

Vraag om uitleg van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het Franse rapport over de politieke toestand van België

- 1984 (2011-2012)

3

Vraag om uitleg van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de plannen voor een marshallplan voor het Midden-Oosten

- 2020 (2011-2012)

11

■

Voorzitter: de heer Frank Creyelman

Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het beeld van Vlaanderen in het informatierapport over ‘La situation intérieure en Belgique’ - 1980 (2011-2012)

Vraag om uitleg van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het Franse rapport over de politieke toestand van België - 1984 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, minister-president, collega's, het is niet de eerste keer dat wij in dit parlement debatteren over het beeld dat over Vlaanderen wordt opgehangen. Of het een correct beeld is, zullen wij nog zien. In het verleden kwamen er al voorbeelden uit de Raad van Europa, de Europese Commissie, de Commissie voor de Rechten van de Mens van de Verenigde Naties, enzovoort. Vandaag is het een parlement van een buurland dat zich interesseert voor de situatie in dit land.

Waarom interesseert het Franse parlement zich voor de toestand in België? Het antwoord staat ten dele in de inleiding van het rapport. Men stelt dat er wel een federaal systeem in werking is, maar ook dat het na de verkiezingen van 2010 nog lang zal duren vooraleer er een regering zal worden gevormd. Men stelt dat er in dat land iets fundamenteels aan de hand is. Men kan zeggen dat het normaal is dat een parlement zich buigt over de situatie in andere landen. Maar de echte reden is terug te vinden in een interview met twee Franse parlementsleden in *Le Vif* van 18 mei. In dat interview worden zij ondervraagd over dat rapport. Ik kom er nog op terug.

In dat interview zegt de vertegenwoordiger van de Parti Socialiste: “La commission des affaires étrangères étudie régulièrement des zones politiquement sismiques.” Men maakt dat rapport dus niet om eens gewoon te kijken hoe het er hier aan toegaat. Blijkbaar voelt men aan dat in dit land een latente maar fundamentele politieke crisis woedt. Men stelt vast dat het alsmäär langer duurt om hier een regering op de been te brengen. Op de tweede bladzijde van het rapport verwijst men zelfs naar Talleyrand. Men vraagt zich af of Talleyrand al in 1832 gelijk had toen hij zei: “Les Belges, ils ne dureront pas. Ce n'est pas une nation. 200 protocoles n'en feront jamais une nation. Cette Belgique ne sera jamais un pays. Cela ne peut jamais tenir.” Dat is het uitgangspunt van de rapporteurs.

Het rapport is erg exhaustief. Er staan passages in waarvan men zich afvraagt hoe ze er in godsnaam in zijn geraakt. Ik verwijs dan naar de uitspraken van de heer Flahaut, die echt van de pot gerukt zijn. Interessanter nog is de conclusie van het rapport. Het is redelijk vaag, maar toch. Tijdens het debat in het parlement werd van Vlaanderen een negatief beeld geschetst. Vlaanderen zou een egoïstische natie zijn die af wil van zijn arme Waalse buur die hij helemaal in de armoede wil storten. Vlaanderen zou bevolkt zijn door een bende egoïsten en ten dele ook door fascistten, en dat laatste zou duidelijk blijken als het over het taalbeleid gaat. In het interview met de parlementsleden van de UMP en de PS in *Le Vif* staat in dat verband dit: “Ce qui se produit en Flandre est assez démentiel, et tout cas indéfendable. Quand on viole à ce point les règles européennes, lorsqu'on observe une telle remise en cause de parler sa langue, je ne peux que dénoncer des méthodes fascistes. Cela fait frémir.”

Het is niet de eerste keer dat wij zoiets horen, en het zal wellicht ook niet de laatste keer zijn. Ik denk dat het belangrijk is dat voor de zoveelste keer de Vlaamse Regering alert en proactief is. Wanneer het parlement van een machtig buurland – dat vooral naar Wallonië kijkt – stelt dat er zich in België belangrijke ontwikkelingen voordoen en de conclusie van

het debat is dat België niet blijft duren, dan is het nodig dat wij er staan, ook op diplomatiek vlak. Wij moeten proactief optreden om ervoor te zorgen dat het beeld dat men van ons in het buitenland heeft – en u kent dat beeld, ik ga het niet herhalen – niet langer bestaat. Ik denk dat wij op dat punt opnieuw hebben gefaald.

Want wie heeft men ter voorbereiding geraadpleegd? Dat zijn zes Vlaamse politici en acht Franstalige politici. Men heeft geen enkele Nederlandstalige, Vlaamse journalist geconsulteerd – buiten Mia Doornaert, die ooit journaliste was. Men heeft uiteraard Franse journalisten geraadpleegd, van Libération en Le Monde. Maar daarnaast sprak men met journalisten van La Libre Belgique en Le Soir. Ook Guido Fonteyn kwam aan het woord, maar dat is een publicist, geen journalist. Opnieuw steunt men dus op eenzijdige bronnen. Kan men dat rapport nog, zoals de heer Brinckman van De Standaard zegt, als gematigd of genuanceerd beschouwen? Ik ben het daar niet mee eens.

Maar goed, het debat dat erop gevolgd is in het Frans parlement, is heel duidelijk en over alle partijgrenzen heen. Zelfs de rapporteurs die in hun conclusie een beetje wazig waren, zijn voluit gegaan in het debat om te zeggen dat Vlaanderen een “egoïstische, bijna racistische natie of natie in wording is die er ten aanzien van de anderstaligen in Vlaanderen quasi fascistische methodes op nahoudt”.

En dan staat daar de Vlaamse Regering, die we niet zien. Ik weet wel dat de vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering, de heer Vandermarliere, ook geconsulteerd is geweest, maar waar zit in heel dit debat de Vlaamse Regering? Ik zie het niet. Het wordt tijd, minister-president, dat u nu ook eens positie inneemt. Zeg ons nu eens dat het beeld werd opgedrongen via Franstalige politici, via de Franstalige pers, via Franstalige journalisten of buitenlandse journalisten en ambassadeurs die zich vooral baseren op de Franstalige pers. We hebben het hier al zo dikwijls gevraagd, maar wanneer gaat u nu eens proactief ingrijpen om het beeld te veranderen? Op dit ogenblik is dit een essentiële vraag. Als het Frans parlement zich vragen stelt over de samenhang van dit land, waar zit de Vlaamse Regering dan? Het is nu het moment hoor. En antwoordt u niet dat er niets aan de hand is in dit land, want er is hier wel iets aan de hand. Verduidelijk uw positie ten aanzien van dat Frans parlement dan ook eens.

Ik kom tot mijn vragen. Werden de Vlaamse Regering en/of de Vlaamse ministers op enigerlei wijze gecontacteerd of betrokken bij het opstellen van dit rapport? Wat is volgens u de finaliteit van dit rapport? Wat is uw visie op het beeld van Vlaanderen dat in dit, toch officiële, parlementaire rapport wordt opgehangen?

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Voorzitter, minister-president, collega's, mijn vraag handelt over hetzelfde onderwerp. De heer Van Hauthem heeft de zaak redelijk goed geschetst, en ik zal trachten niet in herhaling te vallen.

Het is duidelijk dat men in Parijs nu toch wel gealarmeerd is door de chronische instabiliteit in België, iets waar we ons zelf heel goed van bewust zijn. Het buitenland is er zich nu blijkbaar ook van bewust, Frankrijk is daar het meest frappante voorbeeld van. Ik vraag me af, minister-president, hoe het komt dat het Frans parlement een dergelijk rapport opstelt en er bijvoorbeeld in Den Haag, Berlijn of Londen niet dezelfde activiteit aan de dag wordt gelegd. Een aspect dat zeker meespeelt, is de rol die Frankrijk zichzelf toebedeelt in Europa, niet alleen als een grootmacht die graag refereert aan periodes toen Frankrijk nog groter was, maar ook als een soort beschermer van al wie Franstalig is in Europa. Dat brengt ons in een nog meer kwetsbare positie, want op dat vlak staan we natuurlijk vrij alleen en hebben we heel weinig bondgenoten. België wordt in de Europese politiek nog altijd een beetje beschouwd als de achtertuin van Frankrijk, als een gebied dat de Fransen min of meer tot hun invloedssfeer rekenen.

Het rapport op zich mag niet verbazen. Wat meer moet verbazen, is de manier waarop bijna alle Franse parlementsleden zich bijna unisono uitspreken over de situatie in België, over het beleid dat in Vlaanderen gevoerd wordt en over waar mainstream politiek Vlaanderen voor staat. Het is toch een beetje verbijsterend dat er nauwelijks nuance in te vinden is. Er is niemand die enige aandacht vraagt of toch ergens probeert om het Vlaamse standpunt te begrijpen.

Heel interessant vind ik ook het feit dat men Vlaanderen nogal hard aanpakt op het vlak van het taalbeleid, maar als er één land in Europa is dat toch wel model staat voor een heel stringent taalbeleid ... Als men refereert aan Talleyrand, dan wil ik nog twintig jaar verder teruggaan in de tijd, naar abbé Grégoire, die ten tijde van de Franse Revolutie tot de vaststelling kwam dat nauwelijks 15 procent of een kwart van de inwoners van Frankrijk Frans sprak en vond dat daar dringend iets aan moest worden gedaan. Op twee eeuwen tijd is men erin geslaagd om ongeveer iedereen die een andere taal sprak in Frankrijk, compleet te verfransen. Alle minderheden zoals de Vlamingen, de Elzassers en de Bretoenen, zijn daardoor gereduceerd tot folkloristische randverschijnselen zonder enig politiek noch taalkundig gewicht. Dat is een beetje de situatie zoals ik ze zie.

Dit rapport is wat het is. Ik vind het ook jammer en ik betreur ook dat van de veertig mensen die men geraadpleegd heeft, er slechts elf Vlaming zijn. Dat betekent toch dat men niet heel hard zijn best heeft gedaan om tot een evenwichtig rapport te komen.

Wat ik nog meer betreur en wat me nog meer verontrust, is de bespreking van het rapport in het parlement. Daar hebben alle Franse parlementsleden unisono op een heel minachtende manier over Vlaanderen gesproken. Er werd geen enkel krediet aan Vlaanderen gegeven. Men hangt er een beeld op van Vlaanderen dat helemaal niet strookt met de werkelijkheid.

Men kan natuurlijk de vraag stellen of de Vlaamse Regering genoeg gedaan heeft in het verleden en waar we kunnen bijsturen. Deze vraag is hier al herhaaldelijk aan bod gekomen en zal ook in de toekomst verder aan bod blijven komen. Het is een punt dat onze aandacht zal blijven vergen.

Anderzijds, Vlaanderen kan ook niet het onmogelijke doen tegen zoveel arrogantie en imperiaal denken. We zijn niet de enige natie die met dat probleem wordt geconfronteerd. Ik verwijs in dat verband graag naar de Baltische staten. Als men in Moskou een rapport opstelt over de Russische minderheid in de Baltische staten, dan heeft dat dezelfde teneur en dan kan men van die staten ook niet verwachten dat ze ervoor kunnen zorgen dat dergelijke rapporten niet worden gerealiseerd.

Minister-president, ik vind echter wel dat het een ernstig politiek feit is als zoveel Franse parlementsleden een zo verkeerd beeld hebben over ons land. Ik vind dat u daarover toch wel een onderhoud had moeten hebben met de Franse ambassadeur, om toch even tekst en uitleg te vragen. Hoe verklaart u dit alles? Waar is het volgens u fout gelopen? Hoe denkt u dat nog bij te kunnen sturen, ook gezien de chronische instabiliteit waarin België zich bevindt? Niemand weet immers welke kant het uitgaat. We zijn hier toch bezig met heel ernstige politieke aspecten.

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Ik denk dat dit rapport de zoveelste illustratie is van het feit dat het goed is dat het Vlaams Parlement, op voorstel van de minister-president en de Vlaamse Regering, een handvest goedkeurt waarin we uitdrukkelijk stellen dat we, als Vlaanderen, achter alle Europese grondrechten staan. Dat lijkt me een van de manieren om een antwoord te geven op dergelijke dingen.

Het was wijlen Hugo Schiltz die steeds stelde dat het Vlaams separatisme stevig mee werd gevoed door Franse krachten, die dat graag zagen gebeuren. Mocht hij vandaag nog leven, dan zou hij zeggen, vermoed ik, dat ook dit rapport daarvan een illustratie is.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, ik ben een van de eersten geweest die zeer duidelijk hebben gereageerd toen dit rapport het daglicht heeft gezien en is verspreid. Ik heb duidelijk gesteld dat het rapport eenzijdig en onvolledig was. Ik heb ook betreurd dat sommige geïnterviewde Belgen standpunten hebben ingenomen die eveneens onvolledig en dus niet-correct waren.

Mijnheer Van Hauthem, de Vlaamse Regering is niet gecontacteerd bij het opmaken van dit rapport. De commissie Buitenlandse Zaken van de Franse Assemblée Nationale heeft het initiatief genomen om dat rapport te maken en daar ook een debat over te houden. U en anderen hebben dat duidelijk toegelicht. Ik kan alleen maar zeggen dat de Vlaamse Regering niet is betrokken bij de totstandkoming. Wel zijn een aantal mensen geïnterviewd. Ook de Vlaamse vertegenwoordiger in Parijs is geïnterviewd, zonder dat eigenlijk duidelijk werd gemaakt waarvoor dat allemaal diende. Het rapport is ook niet overgemaakt aan de geïnterviewden, opdat ze zouden kunnen bekijken of het volledig en correct was.

Het rapport is er nu. Ik betreur dat samen met u. Wat kan of moet er nu gebeuren? Om te beginnen is er een nieuw element, namelijk de Franse verkiezingen van 17 juni. De uitslag daarvan zal leiden tot een nieuwe samenstelling. Ik heb al aangekondigd dat we contact zullen opnemen met de commissie. Onze Vlaamse vertegenwoordiger heeft die opdracht gekregen. Hij moet bekijken hoe een en ander is gelopen, hoewel we daar een volledig zicht op hebben, meen ik. Hij moet echter ook bekijken hoe we die onvolledige en onjuiste informatie kunnen bijsturen. Dat is nog belangrijker. Ik ga ervan uit dat er na de verkiezingen nieuwe mensen zullen zetelen in die commissie. We bekijken welke initiatieven we kunnen nemen om dat onvolledige beeld recht te trekken.

Ik ga er ook van uit dat u weet dat het hier om een initiatief van een parlement gaat. De Franse regering heeft wat mij betreft geen enkele inbreng gehad of geen enkel signaal gegeven. Ik heb niet alleen respect voor het Vlaams Parlement, ik moet ook respect hebben voor parlementen elders. Het is niet raadzaam dat de uitvoerende macht parlementen, laat staan dit parlement, op de vingers tikt. Dit gezegd zijnde, is het natuurlijk wel zo dat ik samen met u met verbijstering kennis heb genomen van wat er zoal in dat rapport staat. We doen ernstige inspanningen om Vlaanderen zoals het is en nog meer kan worden aan de wereld te tonen, en zulke rapporten staan daar haaks op.

Als minister bevoegd voor het buitenlands beleid zal ik samen met de Vlaamse vertegenwoordiger in Parijs acties nemen, hetzij nog deze zomer, hetzij zeker in september-oktober, om die onvolledigheid en onjuistheid weg te nemen. Dat heb ik ook aangekondigd toen ik met het rapport werd geconfronteerd. Er was ook een schriftelijke vraag van de heer Van Overmeire. De problematiek van Frankrijk als prioritaire partner, ook handelspartner natuurlijk, staat daar los van, tenzij ik de vraag verkeerd heb begrepen. Vanuit Vlaanderen kunnen we met de uitvoerende macht, zijnde de Franse regering, nog verdere discussies aangaan en dat op een positieve wijze duiden.

Voorzitter, ik begrijp zeer goed de verontwaardiging, die ik deel. Het rapport is er nu. We moeten zorgen dat we de nodige acties nemen om dit beeld sterk te corrigeren. Dat zal ik ook doen. Ik sta open voor elk idee. Het imago van Vlaanderen in de wereld is mij zeer dierbaar. Het handvest is ook een bijdrage in die richting, naast vele andere dingen. Samen met deze commissie heb ik daar al hard aan gewerkt en zal er nog hard aan werken.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Minister-president, ik ga niet over de jukebox beginnen, hoewel het opnieuw van toepassing zou zijn. Telkens wanneer, in dit geval het Franse parlement, instanties het beeld ophangen dat we nu ongeveer in grote lijnen wel kennen, zegt u: we betreuren dat, we zijn het niet eens met dat beeld en we gaan zien welke actie we kunnen ondernemen. Op de duur komt daar toch eens een einde aan.

De heer Caluwé zegt dat het goed zou zijn als we het handvest zouden goedkeuren om te laten zien aan de wereld hoe zeer we gehecht zijn aan die grondrechten. Ik heb niets tegen het handvest, maar het is eigenlijk een andere discussie. Wie in dit parlement, wie in Vlaanderen is niet gehecht aan al die grondrechten? Wij moeten dat elke keer opnieuw gaan bewijzen, nu met een handvest, en dan zal het nog niet genoeg zijn. Dan zal het nog eens moeten met een tweede handvest. Bart De Wever mag nog zijn best doen en zeggen dat het zijn eerste betrachting is om het Vlaams Belang terug te dringen tot 15 procent. Die mens doet dan al eens zijn best om een bepaald beeld op te hangen, in het debat is hij de grote fascist. Op die manier haal je dat nooit. Dat bedoel ik.

Minister-president, ik denk dat we nu toch eens effectief actie moeten nemen. U zegt: we moeten wachten op de verkiezingen. Oké, dan zal er een andere samenstelling zijn van het parlement. Ik stel vast dat in het Frans parlement, over alle partijgrenzen heen, hetzelfde beeld geldt en dat men over alle partijgrenzen heen dat beeld naar voren heeft gebracht. 'Fascisten', dat staat in 'Le Vif'. U leest dat toch ook. U hebt toch ook het verslag van het debat in de commissie gelezen. Dat gebeurt over alle partijgrenzen heen. Ik maak me geen enkele illusie dat na de verkiezingen van 17 juni, wat ook de samenstelling van dat parlement zal zijn, dat beeld fundamenteel zal veranderen.

U zegt dat de heer Vandermarliere gecontacteerd werd, en die wist eigenlijk niet goed waarover het ging. Zo heb ik het toch begrepen. Dat zegt natuurlijk alles over de wijze waarop men dit rapport heeft samengesteld. Dat zegt dus alles. Men heeft dat dus blijkbaar met bepaalde intenties gedaan. Ik zeg het nog eens: ik vind het uitgangspunt interessant. Er is op politiek vlak in België iets aan de gang. De politieke stabiliteit is er al sinds 2007 compleet weg. Het is interessant om te weten dat onze grootste buur daar aandacht voor heeft. Dan moeten we op het terrein zijn, maar we zijn niet op het terrein.

Minister-president, wat gaan we nu doen? In de vakantie eens contact opnemen met de regering, om hier dan over drie maanden opnieuw te moeten spreken over welk rapport dan ook dat hetzelfde beeld zal ophangen van Vlaanderen, dat niet klopt en dat eenzijdig is? Dat weten we allemaal, daar zijn we het allemaal over eens. Wanneer gaan we nu effectief ook eens iets doen? Iets doen zou op dit ogenblik zijn: telefoneren naar de Franse ambassadeur, hoewel het over een parlement gaat. Maar verschuil u er niet achter dat het een rapport is van de wetgevende macht en dat dat inderdaad niet noodzakelijkerwijze een uiting is van de wetgevende macht. Denkt u dat wanneer men in het Duitse parlement een rapport zou maken over Frankrijk waar een dergelijk beeld in wordt opgehangen, dat de Franse president zou aarzelen om Merkel op het matje te roepen of op zijn minst de Duitse ambassadeur? U twijfelt er toch niet aan dat dat zal gebeuren? Waarom doet u dat nu ook niet, namelijk publiekelijk aan de Franse ambassadeur laten weten: beste vriend, we zijn goede vrienden en goede burens, maar dit neem ik als minister-president van de Vlaamse Regering niet. Het zou misschien een eerste stap zijn als u daar al eens mee zou beginnen.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Minister-president, ik dank u voor het antwoord. We kunnen dit dossier natuurlijk niet bekijken zonder rekening te houden met het feit dat er een zekere mate van kwade trouw aanwezig is, indien niet bij onze Franse collega's, dan toch bij krachten in België – daar ben ik vast van overtuigd – die er alle belang bij hebben dat over Vlaanderen ook op dit front in een negatief beeld wordt geschetst.

Minister-president, u zegt dat de uitvoerende macht het parlement niet op de vingers kan tikken. Theoretisch gezien hebt u daar natuurlijk een punt, behalve wanneer er in dat Frans parlement een manifest onjuist beeld van Vlaanderen wordt opgehangen en wanneer duidelijk is dat de sfeer daar manifest vijandig is. Dan gaat dat over meer dan een normaal debat tussen Franse parlementsleden, over een soort sfeer die daar groeit en zich tegen Vlaanderen keert.

U en de collega's weten dat, wanneer in dit Vlaams Parlement situaties in andere landen worden besproken, ook de ambassades heel alert zijn en – misschien niet rechtstreeks, maar dan wel discreet – contact opnemen om te vragen wat de bedoeling is.

Wij hebben het geluk dat we in Parijs een Vlaams Huis hebben, met een Vlaamse vertegenwoordiger. U zegt dat er op 17 juni verkiezingen zullen zijn en dat er een nieuwe samenstelling van het parlement zal komen. Het lijkt mij een uitstekend idee om die man, die zonder twijfel op dit moment al zijn uiterste best doet, bijkomende opdrachten te geven om ook zo veel mogelijk proactief te werken en misschien wat ruimer te gaan dan de commissie voor buitenlandse zaken. Daarbij moeten we in het achterhoofd houden dat dit een sisyfusarbeid is: het werk zal nooit af zijn. Telkens wanneer men een steen helemaal tot boven gerold heeft, zal er ergens anders een steen naar beneden rollen en moet men helemaal opnieuw beginnen. Dat is natuurlijk eigen aan deze problematiek. Op korte termijn zullen we nooit in een situatie komen dat het beleid dat wij voeren, de gevoeligheden die wij kennen, overal in Europa op applaus zullen worden onthaald, zeker niet wanneer er vanuit België manifest tegen Vlaanderen wordt gestookt.

Minister-president, hebt u enige weet van een initiatief van de Belgische diplomatie? We leven nog altijd in een Belgische federatie, met een copernicaanse constructie waarbij het federale niveau ten dienste staat van de deelentiteiten. Wanneer een van die deelentiteiten in een ander land wat verkeerd wordt voorgesteld, neem ik aan dat de Belgische diplomatie meteen in actie komt om dat beeld maximaal bij te sturen. Dat is althans wat we zouden mogen verwachten van een normale, goed functionerende federatie. Beschikt u over enige informatie ter zake?

Minister-president, moeten we, nu we dit signaal vanuit Parijs hebben gekregen, niet wat ruimer gaan en in andere landen een tandje bij steken om te vermijden dat daar ook gelijkaardige rapporten zullen verschijnen? Gezien de specifieke geschiedenis en historiek van Frankrijk bestaat het risico op dergelijke rapporten vooral in Parijs. Ik kan me echter voorstellen dat er in andere hoofdsteden gelijkaardige ideeën ontstaan en groeien. Het is een kwestie van zo proactief mogelijk op te treden en zo mogelijk de problemen in de kiem te smoren.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Ik wil even wat zeggen over de rol van ons parlement. Minister-president, u hebt terecht opgemerkt dat het gaat om een parlementair initiatief in Frankrijk en dat het complex is of zelfs niet betaamt dat de regering, de uitvoerende macht, zich moeit met de werkzaamheden van de wetgevende macht. Dat lijkt mij correct. Als een parlement echter aan onderzoek doet, kan het wel interessant zijn dat het in contact komt met het parlement van het land waarover het onderzoek doet. Als het dan een onderzoek doet over België, maar ook over Vlaanderen, moet we in de spiegel durven kijken en ons de vraag stellen of het Vlaams Parlement wel voldoende internationaal actief is en genoeg betrokken is in contacten met andere parlementsleden. Je kunt volgens mij niet enkel rekenen op contacten met een ambassade en eens een nota of reactie. Ik geloof zelf sterker in persoonlijke contacten om tot betere inzichten te komen dan in een nota over opschudding in Vlaanderen wegens een rapport. Indien wij, parlementsleden, contact zouden hebben met bijvoorbeeld een delegatie van het Frans parlement die naar hier komt, zouden we hen officieel kunnen ontvangen in het Vlaams Parlement en ons handvest en andere zaken kunnen voorstellen. Op die manier zouden we een bijdrage kunnen leveren aan een meer correcte beeldvorming over Vlaanderen.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Vooraleer we het handvest naar buiten brengen, moeten we eerst zelf zekerheid hebben over de waarden die we erin opnemen. *(Opmerkingen van de heer Ward Kennes)*

Ja, mijnheer Kennes, we zouden nog andere zaken kunnen voorstellen.

We moeten zeker aan onze reputatie werken. Dat kan via verschillende kanalen gebeuren. We moeten inderdaad, zoals de heer Kennes zei, in de spiegel durven te kijken. Er worden soms zaken gezegd die behoorlijk anders kunnen worden geïnterpreteerd door de buitenwereld en die minder positief zijn dan ze wellicht worden bedoeld.

Als een partijvoorzitter in de pers al jaren aan een stuk heel straffe verklaringen aflegt over een gemeenschap in ons land, krijg je naar buiten toe natuurlijk een beeldvorming die vijandig lijkt en worden er conclusies getrokken die fout kunnen zijn. De conclusies verdienen wat meer nuance.

Ik denk dat, naast de actie over uw eigen profiel, het inderdaad altijd nuttig is aan zelfkritiek te doen. (*Rumoer*)

De heer Karim Van Overmeire: Voorzitter, ik vind dit moeilijk aanvaardbaar. Mevrouw Brussel, het probleem is echt niet dat wij te weinig aan zelfkritiek doen.

Ik vind het verbijsterend dat de kritiek vanuit Frankrijk komt, van parlementsleden die in een land wonen dat zelf helemaal niet aan de hoge normen voldoet die ze ons willen opleggen. Waar staat Frankrijk bijvoorbeeld inzake het minderhedenverdrag, inzake de bescherming van minderheden? Ik ben zeker bereid tot een minimum aan zelfreflectie. Ik denk dat we in Vlaanderen echter genoeg aan zelfreflectie doen, dat we al bij al een zeer open gemeenschap hebben die zeer veel aan zelfkritiek en zelfreflectie doet. In de grote Europese landen gebeurt dat misschien wat minder. In elk geval onderschat u de kwade trouw die zijn invloed doet gelden. Dat verbijstert mij, want u hebt op dat vlak toch wel wat ervaring en visie opgebouwd.

Minister-president Kris Peeters: Het debat is interessant. Vooreerst wil ik toch eraan herinneren dat men mensen uit België heeft geïnterviewd. Er waren meer Franstaligen aan het woord. Maar toch is het zo dat – en ik wik mijn woorden – het betreurenswaardig is dat mensen die beter zouden moeten weten, onvolledige commentaar geven. Ik heb het dan over de commentaar op de omzendbrief en de burgemeesters en dergelijke. Dat is een delicate materie. Dat is het eerste aandachtspunt: de informatie die aan de Franse parlementsleden is gegeven. Twee weken geleden heeft men in het federaal parlement de heer Flahaut een aantal pertinente vragen gesteld. Als in buitenlandse gremia zoals Europese Raadsvergaderingen Vlaanderen in een negatief daglicht wordt gesteld, dan is het steeds zo dat de informatie uit België komt. U kunt dat de Fransen en die gremia niet verwijten.

Ten tweede, wij zullen na 17 juni een aantal acties ondernemen. Vlaanderen stelt met reden dat het gecreëerde beeld totaal fout is. Het is wellicht op volledig onwetenschappelijk wijze bijeengeharkt. Het is evident dat wij bijkomende initiatieven zullen nemen, en zullen nagaan in welke mate wij daar de Belgische diplomatie bij kunnen betrekken. Ik ga ervan uit dat de Belgische diplomatie ten minste een volledig en juist beeld van België overmaakt. Vlaanderen zal wel zichzelf voorstellen wanneer de vraag expliciet wordt gesteld. Ik zal de Fransen niet met de vinger wijzen. En het Franse parlement zal zichzelf wel verdedigen, zoals ook het Vlaams Parlement zichzelf verdedigt. Het zou kunnen dat de reacties uitwaaiëren naar andere landen. Maar dit is wel een specifiek dossier, dat men geen enverchure mag geven dat het niet mag en kan hebben. In veel landen hebben wij toch een positief imago.

Wij blijven werken aan ons imago. De Vlaamse Regering doet dat. En al ben ik niet in een positie om dat te zeggen, misschien kan de voorzitter van het Vlaams Parlement een brief schrijven aan de voorzitter van het Frans parlement, met de suggestie om in het vervolg contact met hem op te nemen, zodat wij tekst en uitleg kunnen geven. En als het wordt gevraagd, zal ik op dat moment graag mijn bijdrage leveren. Mijnheer Van Houthem, het lijkt wijs om nu 17 juni af te wachten. De Fransen zijn vandaag volop in verkiezingsmodus. De commissie zal opnieuw worden samengesteld. Als dat eenmaal is gebeurd, zal ik een initiatief nemen.

De heer Joris Van Hauthem: Natuurlijk weten wij dat het verkeerde beeld door de Franstaligen van hier is gecreëerd. Wij vinden de niet-benoeming van de burgemeesters perfect legitiem, terwijl de Franstaligen dat de absolute negatie van de democratie vinden. Die discussie wordt nu gewoon naar Frankrijk geëxporteerd. De Fransen krijgen inderdaad eenzijdige informatie, en dat verklaart waarom dat beeld ontstaat. Maar er is toch meer aan de hand wanneer een parlement zoals het Franse een dergelijk rapport publiceert. Zij houden ons scherp in het oog. Het is te veel gezegd wanneer men stelt dat zij ons als hun vazallen beschouwen, maar toch een beetje als een condominium. Denk maar aan de rol van Suez, Electrabel, Dexia en dergelijke: wij zijn hun achtertuin.

Hun uitgangspunt is dat hier complete politieke instabiliteit heerst en dat het bij ons wel eens niet zou kunnen blijven duren. Op dat ogenblik had de Vlaamse Regering er moeten staan. Voor het laatst citeer ik nogmaals uit dat interview in *Le Vif*. Het blad vraagt de Fransen hoe het toch komt dat andere landen dergelijke rapporten over België niet maken. Het parlamentslid van de UMP zegt dan het volgende. “Sans doute les autres voisins de la Belgique se sentent-ils moins concernés pour des raisons de culture. Et pour ce qui est de l’Allemagne, je dirais: qu’elle se mêle de ses oignons.”

Dat betekent: dat is nog een beetje onze achtertuin en wij zijn zeer geïnteresseerd in wat daar gebeurt, en dan vooral hoe het met de Franstaligen zit. U wilt wachten tot na de verkiezingen. Goed, na al die jaren zal het op een week ook niet meer aankomen. Ik hoop dat we de ernst van de situatie inzien en de reden waarom het Franse parlement dit rapport heeft opgesteld en het beeld dat daar bijna voorspelbaar uit is gekomen.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Voorzitter, ik ben niet ingegaan op het Minderhedenverdrag, ik wou reageren op de woorden van de heer Kennes. Ik voel me niet geroepen om een evaluatie te maken van Frankrijk. Ik denk dat we met een probleem zitten dat we zelf moeten oplossen.

De discussie dreigt eindeloos te worden als we proberen na te gaan hoe dit land omgaat met zijn minderheden. Men kan zeggen dat Frankrijk slecht geplaats is om ons opmerkingen te maken, maar dat is volgens mij niet het probleem, wel dat er een perfide politiek spel wordt gespeeld in ons land. Er worden bepaalde verklaringen afgelegd aan onderzoekers, van waar die ook mogen komen. Wij dragen de negatieve consequenties van dat spel. Ik kan u dan ook ten dele bijtreden.

Er wordt gesuggereerd dat er hier politieke instabiliteit is, en dat is nadelig voor ons land. Maar laten we wel wezen, een partij die in de Vlaamse Regering zit, heeft er tijdens de federale regeringsvorming alles aan gedaan om het beeld van de politieke instabiliteit in stand te houden.

Het Vlaams Handvest omvat zeer mooie principes, en die onderschrijf ik. Als we het handvest gaan gebruiken voor onze pr, gaan we echter problemen krijgen, want er staan zaken in die vragen oproepen. Als ik me al vragen stel, terwijl ik ons land goed ken, dan zullen die vragen voor externen nog groter en enigmatischer zijn. Er staat bijvoorbeeld in dat Vlaanderen een natiestaat is. (*Rumoer. Opmerkingen van de heren Joris Van Hauthem en Karim Van Overmeire*)

Ja, goed, de Vlaamse natie. Ik weet niet hoe goed u op de hoogte bent van de semantiek van dat woord.

In Frankrijk heeft men kunnen lezen dat een federaal buurland er maanden over deed om een regering te vormen. Nu plots proclameert een deel van die federale staat zich tot ‘natie’ en schrijft een eigen handvest en een resolutie met de suggestie dat dit een voorloper is van een eigen grondwet. Dan kan men toch vermoeden dat ‘something is rotten in the state of Belgium’. (*Rumoer*)

Dat denkt men dan toch? Dan ziet men de schrijver van het handvest toch als aanstoker van de miserie? Dat is niet helemaal juist en de zaak is oneindig veel complexer dan dat. Daarom heb ik net gesuggereerd om de hand eens in eigen boezem te steken.

Als we onze pr goed willen verzorgen, zou ik aan de federale diplomaten willen vragen om daar hun werk te doen. Ik zou zelf een verstandige strategie uitdokteren, een waarvan we op voorhand zeker zijn dat we de bal niet voor open doel leggen. *(Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem)*

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Zoals wel eens vaker gebeurt in deze commissie wil ik na een betoog van mevrouw Brusseel nog het woord nemen.

Hebt u het dossier wel gelezen, mevrouw Brusseel? Ik heb de indruk van niet, maar dat hoeft ook niet. U maakt wel een eigenaardige redenering. U vindt dat we eerst naar onszelf moeten kijken.

Mevrouw Ann Brusseel: Al mijn redeneringen zijn nogal raar.

De heer Karim Van Overmeire: Juist. De zelfkritiek die de Fransen een beetje missen, hebt u in overvloed. Dat siert u.

Dat is wel het punt. Wij schrijven geen rapport over Frankrijk. Ik denk dat in dit parlement niet de ambitie leeft om Frankrijk nu eens te gaan analyseren en te zien wat er allemaal aan de hand is met die parlementsverkiezingen. Dat de Fransen dat wel doen, vind ik niet zo erg, dat vind ik zelfs vrij normaal.

De chronische instabiliteit, mevrouw Brusseel, is niet begonnen met verklaringen van een bepaalde partijvoorzitter. Ze is zelfs niet begonnen toen een andere partijvoorzitter een tijd daarvoor de stekker uittrok. Maar het is misschien wel inherent aan het systeem. Dat wordt trouwens vrij goed beschreven in dit dossier. Dat men zich daar zorgen over maakt, zich afvraagt hoe het nu eigenlijk ineens zit, en dat men mensen naar hier stuurt om dat eens te bestuderen, dat vind ik allemaal prima. Wat me een beetje zorgen baart, is dat er unisono een beeld wordt opgehangen dat niet overeenstemt met de werkelijkheid. Hoeveel zelfkritiek wij ook aan de dag zullen leggen, dat zal geen verschil maken.

Gelukkig was het handvest toen nog niet uitgevaardigd, want dat was nog een extra argument om ons als gevaarlijke separatisten te bestempelen. Het baart me zorgen dat er van al die Franse politici niemand in ons denken meegaat. We krijgen een anti-Vlaamse sfeer waar we zo efficiënt mogelijk moeten tegen ingaan.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de plannen voor een marshallplan voor het Midden-Oosten
- 2020 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Minister-president, tijdens uw bezoek aan Israël en de Palestijnse gebieden pleitte u voor een marshallplan voor het Midden-Oosten. Dat plan zou volgens u kunnen helpen om de brandhaarden in de regio te blussen en het zou kunnen worden gefinancierd met plaatselijk geld, waarbij ook een beroep zou worden gedaan op Europese kennis en dus ook Vlaamse knowhow.

U verdedigde dat idee onder meer tijdens uw onderhoud met de Israëlische viceminister van Buitenlandse Zaken, de heer Daniel Ayalon, en u zou het ook ter sprake brengen tijdens uw gesprek met de Palestijnse premier. Het achterliggende idee is dat het Midden-Oosten op dit moment toekomstvooruitzichten nodig heeft en hoop moet geven aan de vele jongeren die zich daar afvragen wat de toekomst voor hen in petto heeft. Volgens u is Europa goed geplaatst om daarbij te helpen.

Over heel dat marshallplan dat u lanceerde, minister-president, konden wij behalve het idee zelf niet zo veel lezen. Dit is de essentie van mijn vraag: gaat het om een concreet project waarin al concrete stappen zijn gezet of is het een los idee dat verdere uitwerking behoeft? Dan rijst ook de vraag welke knowhow men bedoelt, welke doelstellingen worden vooropgesteld, welke de partners zijn op het terrein enzovoort.

U bracht tijdens uw bezoek ook de mensenrechten ter sprake. De viceminister heeft beloofd om enkele omstreden nederzettingen op Palestijns gebied terug te schroeven. De heer Ayalon zou ook hebben verklaard opnieuw onderhandelingen met de Palestijnen te willen opstarten. Dat past volledig in het feit dat Vlaanderen de conclusies van de raad van 14 mei 2012 over het vredesproces in het Midden-Oosten onderschrijft. Daarbij staat het respect voor het internationaal recht duidelijk voorop. Vlaanderen schakelt zich daarin in, en dat vinden wij prima.

Minister-president, kunt u uw plannen voor een marshallplan in het Midden-Oosten toelichten? Het is een term die vrij snel wordt gebruikt, maar er is bij mijn weten maar één echt Marshallplan geweest, meteen na de Tweede Wereldoorlog, in een heel specifieke context. Een aantal landen hebben dat ook geweigerd, zoals u weet.

Hoe ziet u dat? Gaat het om een economisch, politiek of ander project? In welke mate komen mensenrechten aan bod? Over welke landen of regio's gaat het? Wie zou het initiatief nemen? Wie coördineert? Wat is de rol van Europa? Wie zijn de internationale partners? Welke kennis en expertise bedoelt u wat Vlaanderen betreft en hoe wilt u die inzetten? Wie betaalt dat allemaal? Is het een concreet project of een los idee? Hebt u contacten gelegd of gehad met andere overheden, organisaties of instellingen? Wat waren de reacties?

Minister-president, hoe evalueert u uw bezoek aan Israël en Palestina? Graag een korte toelichting bij de resultaten op economisch, academisch en politiek vlak en in het bijzonder wat betreft de mensenrechten. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Ik wil u danken voor de vraag, mijnheer Van Overmeire.

Minister-president, we hebben uw bezoek deels kunnen volgen via de media. U hebt daar inderdaad enkele verklaringen afgelegd, conform wat u een week ervoor hier in de commissie had gezegd, waarvoor mijn dank. Wie hebt u precies ontmoet op politiek niveau? Ik heb de naam van minister Landau niet meer gezien, wel van een ander lid van de Israëlische regering, Ayalon. U hebt de eerste minister van de Palestijnse Autoriteit gezien. Hoe waren die gesprekken? In welke mate hebt u aandacht besteed aan de mensenrechten? U hebt er een punt van gemaakt. Wat is er precies gezegd en wat was de reactie?

De nederzettingenpolitiek is ter sprake gekomen, neem ik aan, want de minister heeft zich ertoe geëngageerd om de meest omstreden nederzettingen terug te schroeven. We hebben het hier ook gehad over het afsnijden van waterbronnen door het Israëlisch leger op Palestijns gebied. Is dat ook ter sprake gekomen? Wat was de reactie over het vernietigen van Europese en Belgische hulpprojecten? Is er gesproken over de gasvoorraden voor de kust van Gaza? Wat is het standpunt van beide regeringen? Wat was uw indruk met betrekking tot het gecontesteerde vergunningenbeleid in Rawabi? Ik heb u toen gezegd dat die vergunningen zeer moeilijk verkregen worden. Wat is uw algemene indruk? U leek toch onder de indruk van zaken die u hebt gezien in beide landen.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Ik geef eerst wat duiding bij wie we allemaal hebben ontmoet. Voor het economische luik in Israël was er een delegatie van acht bedrijven. De economische delegatie in de Palestijnse gebieden bestond uit vier bedrijven. Wat het economische luik betreft, was het voor Israël de bedoeling om te kijken hoe we van een aantal economische activiteiten verder gebruik konden maken of ervoor samenwerken. Twee zaken die eruit springen, zijn gas en elektrische wagens of Better Place.

Wat het gas betreft – daar hebben we het vorige keer ook over gehad –, zijn er twee belangrijke nieuwe gasvelden ontdekt van enige omvang, Tamar en Leviathan, die men wil ontginnen, en daarvoor is heel wat technische en economische knowhow nodig. Deze twee gasgebieden worden niet gecontesteerd omdat ze voor de kust van Israël liggen, en dat is niet echt een groot punt.

Wat Israël betreft, hebben we niet gesproken over de velden die voor Gaza liggen. Alles bevindt zich daar al in een verder stadium en men kan de ontginning er verder aansnijden, maar er zijn nog een aantal praktische problemen. Ik heb die niet besproken met de Israëlische bedrijven, noch met de ministers – later meer daarover.

Wat de economische delegatie naar Palestina betreft, de vier bedrijven, hebben we een bezoek gebracht aan Rawabi. Ook daar zijn mogelijkheden en uitdagingen. Op water kom ik straks terug. Er is ook gekeken in welke mate kan worden samengewerkt tussen de kamer van koophandel van Ramallah en onze bedrijven.

Wat de economische contacten betreft, is het nog iets te vroeg om er al boude uitspraken over te doen, maar zowel in Israël als in Palestina waren de reacties van de bedrijven voorzichtig positief.

Voor het tweede onderdeel, het politieke, heb ik in totaal vijf ministers gesproken tijdens de hele zending. Voor Israël gaat het over minister Simhon, die bevoegd is voor industrie, handel en werk, minister Landau, bevoegd voor energie en water en ik heb ook de viceminister van buitenlandse zaken, Ayalon, gesproken. Ik heb ook de Palestijnse eerste minister Fayyad gesproken en als laatste de minister van Buitenlandse Zaken, Al-Malki.

Wat de Israëlische politieke contacten betreft, is het belangrijk om mee te geven dat we in eerste instantie de problematiek hebben besproken van de Israëlische-Palestijnse vredesonderhandelingen. Zoals u allen weet, liggen die voorlopig stil. Ik heb uitdrukkelijk naar het Europees standpunt van 14 mei verwezen. Dat komt er grosso modo op neer dat Europa er natuurlijk op rekent dat men zo snel mogelijk opnieuw rond de tafel gaat zitten en dat, zolang dat niet gebeurt, iedere partij zich onthoudt van acties die een hypotheek kunnen leggen op de verdere vredesonderhandelingen.

Vanuit Israëlische kant is er gezegd dat ze de standpunten heel goed begrijpen, ook wat de nederzettingen en de nederzettingenpolitiek betreft, maar dat er voor hen ook andere elementen van belang zijn: veiligheid, water en de erkenning van Israël aan de ene kant en van Palestina aan de andere kant. Het vredesproces is dus heel wat ruimer dan alleen maar de nederzettingenpolitiek.

Terugverwijzend naar het Europees standpunt van 14 mei, heeft men me toen gezegd het te begrijpen. Er was enkele dagen eerder ook een arrest van het hooggerechtshof uitgesproken, waardoor een aantal nederzettingen moesten worden afgebroken. Op dat moment zei men dat men zich zou schikken naar het arrest, maar ik heb nadien – toen was ik al vertrokken –, begrepen dat daar door Netanyahu en anderen politiek nog verder over van gedachten werd gewisseld. Er werd ook gezegd dat ze ervan uitgaan dat er voor november in Israël niet echt een grote beweging in de vredesonderhandelingen zal komen omdat er in de Verenigde Staten verkiezingen in aantocht zijn. Nu die verkiezingen in de laatste rechte lijn zitten, zullen de VS geen bijkomende initiatieven nemen.

Er werd ook gezegd dat men vanuit Israël stappen vooruit wil zetten in een eerste fase, een tijdelijk vredesakkoord waarin ze een aantal belangrijke elementen willen stoppen zoals de erkenning van de wederzijdse aanwezigheid en de veiligheid. Een beperkt aantal onderwerpen zouden in een eerste fase aanleiding kunnen geven tot een overeenkomst.

Met de betrokken ministers heb ik het ook gehad over de mensenrechtenproblematiek. Het antwoord van de viceminister van Buitenlandse Zaken luidde dat Israël de waarden en de mensenrechten respecteert, maar dat het met de bomaanslagen enzovoort wel tot bepaalde acties heeft moeten overgaan. Israël is er zich echter zeer goed van bewust dat Europa dit van zeer nabij volgt. Men is daar ook gevoelig voor, wil die rechten blijven respecteren en tot een oplossing komen.

Mijnheer Van Overmeire, er is natuurlijk ook de impact van wat er in Syrië, Egypte en een aantal andere landen in het Midden-Oosten aan het gebeuren is. Daarover hebben we ook gesproken. Vorig jaar ben ik in Libië geweest. Ik heb vorig jaar ook Qatar en de Verenigde Arabische Emiraten bezocht. Ik heb een paar elementen van die problemen aan den lijve ervaren en heb die kunnen bespreken met de ministers. De problematiek van Israël en Palestina overstijgt natuurlijk die twee landen. Politiek gaat dit ruimer. Er is het Kwartet, waarover trouwens niet echt veel positiefs is gezegd, zeker in Palestina – maar daarover dadelijk meer. In het gesprek bleek dat men meende dat er een grotere operatie mogelijk en wenselijk is, een operatie die ruimer is dan deze problematiek. Er werd gesteld dat Europa ter zake als moreel leider kan fungeren, waarbij Vlaanderen dan een klein onderdeel daarvan kan of moet zijn. Europa kan een moreel leider zijn, om te komen tot een hoopvolle dynamiek, zeker ten aanzien van de jongeren. In Libië komen jongeren nog altijd in de milities terecht. Ook is er het gevaar dat ze verder afglijden naar het fundamentalisme. Die hoop kunnen ze alleen krijgen, althans ten dele, door een baan, door werk. Dat werk kan er slechts zijn als er wordt geïnvesteerd, en die investeringen moeten worden gedaan door Europa en andere delen van de wereld. Europa heeft natuurlijk niet de financiële slagkracht, gezien de financiële problemen die het zelf heeft. Het Midden-Oosten beschikt echter over heel wat fondsen om een dergelijke operatie in gang te zetten. Ik heb dus geen uitgewerkt plan ter zake, maar die problematiek heb ik ervaren tijdens mijn bezoeken.

Zowel aan Israëlische als aan Palestijnse zijde heeft men daar zeer positief op gereageerd. Ik weet echter zeer goed dat dit allesbehalve evident is. Europa moet daar nu een dynamiek ontwikkelen. In het licht van de verkiezingen in de Verenigde Staten is de periode van nu tot november zeer delicaat, vind ik persoonlijk. Als die nederzettingenpolitiek onverkort wordt voortgezet, dan denk ik dat de Palestijnen in een situatie terechtkomen waarin ze onmogelijk tot november kunnen wachten. Dan kan of zal er mogelijk een reactie komen van de Palestijnen.

Ik heb ook het probleem van het water aangekaart. Zoals bij al die elementen is het zo dat dit complexer is dan op het eerste gezicht zou lijken, als men daar wat dieper op ingaat. Er zijn waterverdragen gesloten, ook met Palestina. Israël zegt in de waterzuivering en dergelijke te investeren. Het vindt dat Palestina dat te weinig doet. De Palestijnen zouden die waterzuiveringsstations in Gebied C van de Westelijke Jordaanoever willen plaatsen, dat door de Israëli's gecontroleerd gebied is. Dat is een probleem. Ook wat dit betreft, hebben we getracht een voorstel te doen. Onze universiteiten hebben van watermanagement een van hun speerpunten gemaakt. Ook bedrijven die deel uitmaakten van de delegatie, hebben heel wat knowhow op dat vlak. Ook werd daarvoor via de UNESCO in het verleden al geld vrijgemaakt. Ik heb beide zijden gevraagd of het niet wijs zou zijn die knowhow te gebruiken opdat Israël en Palestina stappen kunnen zetten. De beide zijden hebben daar positief op gereageerd, maar we moeten realistisch zijn, en dus is de vraag hoe we dat de komende periode hard zullen kunnen maken. Dat waterprobleem is dus aangekaart. Zeker voor de Palestijnen is het echt een probleem als er geen verdere stappen in de goede richting worden gezet.

Wat het luik politiek betreft, wil ik nu overstappen naar Palestina. Ik heb daar de eerste minister en de minister van Buitenlandse Aangelegenheden ontmoet. De eerste minister Fayyad is een zeer wijs man. Hij heeft vertrouwen in Europa en de Verenigde Staten, heeft daar al een belangrijke rol gespeeld en zal dat nog doen. Hij staat voor ontzettend grote uitdagingen om de economie verder te ontwikkelen met alle belemmeringen waarmee hij wordt geconfronteerd. Ik ben alleen maar in de Westbank geweest, Gaza is nog een andere uitdaging. Het is zeer verrassend dat men in die omstandigheden een economische groei kan realiseren. Daar moet je nuances bij plaatsen, dat begrijp ik wel. In Ramallah wordt er veel gebouwd en dat is omdat men ondersteuning krijgt. Maar ook in de farmacie zijn er interessante zaken ontwikkeld.

Ik heb met de eerste minister de problematiek van het verder ontwikkelen van het vredesproces aangekaart. De minister van Buitenlandse Zaken heeft onderstreept dat men er in Palestina geen probleem mee heeft te wachten tot november. In die wachtperiode gaat men ervan uit dat de positie van de Palestijnen niet wordt ondergraven, en dat de tweestatenoplossing niet zonder voorwerp wordt. De minister heeft gezegd dat ze zich aan het beraden zijn of ze de vraag voor erkenning aan de UNESCO, niet ook moeten voorleggen aan de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties. Als ze zo'n stap zetten, verwachten ze een positieve evolutie. President Abbas kan niet lijdzaam toezien dat hun positie in de tussenperiode wordt ondergraven. Ik heb ook gesproken over het waterinitiatief, dat mogelijk wordt genomen. Hij was daar heel positief over.

Met de eerste minister heb ik het gehad over een mogelijke samenwerking. Hij heeft zelf enkele domeinen naar voren geschoven, zoals health care en de universiteiten. We hebben een heel interessante vergadering gehad met de universiteiten in Palestina. De Palestijnse eerste minister is niet alleen een zeer wijs man, hij ziet ook de complexiteit waarin ze verzeild zijn geraakt. Uit ons gesprek heb ik begrepen dat ze water naar waarde schatten en dat wij daar iets kunnen doen.

Het was de eerste keer dat een zo ruime delegatie van academici en diplomaten meeging. De vier universiteiten waren vertegenwoordigd. We hebben in Israël het Weizmann Institute of Science bezocht. Ik kreeg daar een rondleiding. Ze blijven gesprekken voeren met hun counterparts in de academische wereld. Na het gesprek met de Palestijnse universiteiten komt er een intensere samenwerking tussen de Vlaamse en de Israëlische universiteiten, en tussen de Vlaamse en Palestijnse universiteiten. Daarvoor zou geld worden uitgetrokken.

Ik heb in Palestina ook de universiteit bezocht waaraan de universiteit van Antwerpen een subsidie heeft gegeven via het Institute of Modern Media. Daar betreurde men dat het Israëlische leger drie weken geleden was binnengevallen om bepaalde uitzendingen te confisqueren, omdat de veiligheid mogelijk in gevaar was. De ambassadeur in Israël heeft dat aangekaart omdat die zender Sesamstraat uitzond, wat volgens mij toch onschuldig overkwam. Maar goed, het typeert de situatie waarin die universiteiten in moeten werken.

We hebben een vergadering gehad met een heel ruime delegatie van alle Palestijnse universiteiten. De Westbank zet zeer zwaar in op onderwijs en op de universiteiten. Veel professoren en studenten die bij ons hebben gestudeerd in Gent, Brussel, Leuven of Antwerpen, waren aanwezig. Zij waren zeer positief over Vlaanderen. Zo hoort u het eens van iemand anders. De Palestijnse voorzitters en rectoren waren uitermate positief over wat al gerealiseerd was. Dat is de verdienste van de universiteiten die daar al jaren in investeren en zeer graag die samenwerking willen voortzetten. Wat het academische deel betreft, is er langs beide kanten een stap vooruit gezet.

Ik heb in Palestina ook Rawabi bezocht. Een Palestijns investeerder heeft 1 miljard dollar geïnvesteerd in deze nieuwe stad. Er is toegelicht dat de toegangsweg tot die nieuwe stad heel wat problemen heeft gegeven. Toen wij er waren, heeft men een andere weg daar naartoe geopend, een weg die niet zo breed is. Ik hoop dat dat probleem in de toekomst opgelost geraakt. Dit is essentieel om deze nieuwe stad alle kansen te geven. Het is indrukwekkend

wat daar is gebeurd. Ik ga ervan uit dat men dit ook vanuit Israël mogelijk maakt. U kent allemaal de situatie van de gebieden A, B en C. Als er over C-gebied moet worden gereden, is dat allesbehalve evident.

Dat zijn allemaal zaken die de complexiteit van heel dit dossier aantonen, ook de muur – niet de Klaagmuur, die heb ik ook gezien – die is opgetrokken. Ik heb de secretaris-generaal van het United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA) gesproken. Ik ben afgestapt bij een werking die men daar ter plaatse heeft, vrij dicht tegen de muur trouwens. Hij heeft gevraagd om dat vanuit Vlaanderen verder te ondersteunen omdat hij vreesde dat een aantal andere donoren hun bedrag naar beneden zouden aanpassen. Hij rekent op Vlaanderen om de steun voort te zetten. Het is een heel belangrijke uitdaging. De secretaris-generaal heeft een goede 5 miljoen gevluchte Palestijnen onder zijn vleugels die op basis van wat is afgesproken een aantal diensten aangeboden krijgen. Het is een indrukwekkende uitdaging om dat in goede banen te leiden.

De muur geeft heel wat problemen. Dorpen en toegangswegen zijn doormidden gesneden en dergelijke meer. Ik ben daar voor de eerste keer mee geconfronteerd. Ik begrijp langs de andere kant dat Israël zegt dat het dat heeft moeten doen om zich te beschermen tegen bomaanslagen en dergelijke. Elke muur heeft twee kanten, zo heb ik het filosofisch proberen te duiden.

Ik heb trouwens ook het museum Yad Vashem bezocht, indrukwekkend en met heel veel inlevingsvermogen over wat er gebeurd is in Europa, namelijk de 6 miljoen Joden die zijn gestorven. Ik denk dat we respect moeten hebben voor de beide kanten van het verhaal en respect voor de mensenrechten. Er is 14 mei, het Europese standpunt en de inbreng vanuit Vlaanderen, zowel van onze universiteiten, onze bedrijven, als wat mijn inbreng als minister-president kan en moet zijn. We hebben nu een vrij goed zicht op het een en het ander. We moeten nu proberen stappen te zetten die moeten leiden tot respect en tot een oplossing van het dossier dat al veel te lang aansleept maar dat door de problematiek in het Midden-Oosten met Syrië en andere landen alleen maar moeilijker op te lossen wordt.

Voorzitter, ik kan hier nog uren over vertellen omdat ik het een heel belangrijke missie vond, waarover hier vragen zijn gesteld. Ik heb al die vragen aan bod laten komen, omdat ik wist dat er ook veel interesse was voor het resultaat. Dit is een eerste evaluatie en toelichting bij wat daar is gebeurd. Hoe het verder verloopt met de bedrijven en de universiteiten wordt verder opgevolgd. Ook daar kan verder tekst en uitleg over worden gegeven.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Voorzitter, collega's, ik wil hier niet zoveel aan toevoegen. Minister-president, ik wil u danken voor uw zeer uitgebreide uiteenzetting die een goed overzicht geeft van wat u daar allemaal hebt gedaan en hoe u tegen de zaken aankijkt. Ik ga ervan uit dat we wat dit punt betreft, ook in de toekomst in deze commissie nog verder herhaaldelijk van gedachten zullen wisselen.

Minister-president, ik noteer dat het marshallplan op dit moment eerder een vrome wens en nobel idee is dan een concreet plan. Het tegendeel zou mij ook wel wat hebben verbaasd. Het Marshallplan zoals ik het historisch ken, is ontstaan in een specifieke context waarbij één land het initiatief heeft genomen en er zelf de fondsen voor heeft gezocht. De Europese bevolking was hoog opgeleid en had eigenlijk alleen wat materiële steun nodig om vrij snel een aanvaardbaar niveau van welzijn en welvaart te bereiken. Ik stel vast dat de situatie in het Midden-Oosten veel complexer is. We dichten ons het morele leiderschap van Europa misschien wel toe, maar op het terrein wordt het wat moeilijker aanvaard, zeker als we zelf niet over de fondsen beschikken. Ik hoop dat Europa daar een rol in kan spelen, maar ik zou onze rol niet overschatten. De fondsen zijn er, de mensen zijn er en de ideeën zijn er.

Als we er kunnen helpen, is dat heel goed, maar het zal in de eerste plaats van de mensen zelf – ik heb het niet over Israël en Palestina, maar over het ruime Midden-Oosten – afhangen. Ik

weet niet of Europa op dit moment nog het model is waar ze allemaal naar willen streven. Na de Tweede Wereldoorlog wilde Europa wel streven naar het model van de Verenigde Staten. Iedereen keek toen uit naar 'the American way of life'. Ik weet niet of de mensen uit het Midden-Oosten zo naar the 'the European way of life' hunkeren. Dat blijkt ook uit de verkiezingsuitslagen, als de verkiezingen dan al eens vrij en democratisch verlopen. Ik denk dat de mensen daar vooral hun toekomst in eigen handen kunnen nemen. Als Europa en Vlaanderen daar een rol in kunnen spelen, is dat heel goed. Maar ik denk dat een kant-en-klaar marshallplan waarmee we even de problemen zullen oplossen, geen realistische piste is.

Minister-president, ik dank u ten slotte nogmaals voor uw uitvoerige uiteenzetting, ook over Israël en Palestina.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Minister-president, ik dank u op mijn beurt oprecht voor uw debriefing.

Het valt mij op dat mensen die de regio bezocht hebben en geconfronteerd werden met de achterstelling – want dat is het toch wel – en benadeling van het Palestijnse volk op een wat genuanceerdere, meer empathische manier over de problematiek spreken. U hebt daar uitspraken over gedaan. Ik zal die nu niet herhalen, omdat ik het niet op de spits wil drijven. Het valt mij wel op dat mensen die daar geweest zijn er op een andere manier over spreken.

Ik ben er zelf een aantal keren geweest. Ik ben daar misschien iets emotioneler in dan u, minister-president. Het is goed dat u dat misschien wat realistischer of 'seccer' benadert dan ik.

Ik ben het niet helemaal eens met de heer Van Overmeire wat het marshallplan betreft. Ik denk dat ik uw bedoelingen wel begrijp. Uiteraard gaat het niet om een geconcretiseerd plan van de Vlaamse minister-president. Ik voel mij wel aangesproken door de bedoeling die erachter zit en de vergelijking die werd gemaakt met het echte Marshallplan van na de Tweede Wereldoorlog in Europa – zij het dan niet in de materiële zin, maar wel over het bundelen van de immateriële krachten die hoop geven aan de jeugd. Minister-president, ik vind dat u een terecht statement hebt gemaakt. U staat daar trouwens niet alleen in. Misschien kent u de tekst van Jocelyne Cesari. Zij is verbonden aan the Center for Middle Eastern Studies of Harvard. Ook zij heeft in een tekst al gepleit voor een marshallplan voor het Midden-Oosten. Minister-president, u staat daar dus helemaal niet alleen in. Het is volgens mij een stuk van de weg die moet worden bewandeld.

Minister-president, ik wil niet in detail treden, maar ik denk dat u heel wat items hebt aangekaart, zowel bij de leden van de Israëlische regering als bij de leden van de Palestijnse regering. Naar mijn gevoel hebt u dat op een oprechte en eerlijke manier gedaan. Ik vind dat u daar felicitaties voor verdient.

U weet dat ik vorig jaar een voorstel van resolutie heb ingediend. Daarin worden een aantal zaken bepleit waar ik onverkort achter sta. Dat voorstel van resolutie en het werk dat u de afgelopen week in Israël en Palestina hebt verricht, komen voor een stuk aan elkaar tegemoet of groeien naar elkaar toe.

Ik weet dat een voorstel van resolutie een parlementair initiatief is. We weten echter allemaal dat er bij resoluties ook een rol is weggelegd voor de regering zelf. Ik zal de resolutie niet helemaal overlopen. In die resolutie werd bijvoorbeeld gesproken over diplomatieke contacten die kunnen worden aangeknoopt met de Palestijnse autoriteiten. Er werd ook over gesproken na te gaan of er op cultureel vlak bilaterale contacten mogelijk zijn met de Palestijnse gebieden. Verder werd erin gevraagd om er bij Flanders Investment & Trade op aan te dringen te onderzoeken welke opportuniteiten er in die Palestijnse autoriteiten zijn en om – essentieel wat mij betreft – mee aan de kant te gaan staan van die naties die de formele erkenning van de Palestijnse Staat op basis van de grenzen van 1969 overwegen. Ik wil u

vragen om met betrekking tot dat voorstel van resolutie het initiatief te nemen een tekst te brengen in dit parlement waar zo veel mogelijk partijen zich achter kunnen scharen, maar die wel nauw aansluit bij de essentie van de tekst die ik heb ingediend, waarin heel wat zaken staan die u hebt bepleit in Israël en Palestina. Zo kunnen we, los van het idee van een marshallplan, daadwerkelijk een aantal zaken op parlementair vlak bewerkstelligen.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Bedankt voor de reacties.

Mijnheer Van Overmeire, ik probeer met de twee voeten op de grond te blijven en niet te veel te dagdromen. Ik ben mij er zeer goed van bewust dat er nog een heel lange weg moet worden afgelegd, mocht dat effectief worden geconcretiseerd. Ik hoop dat dat lukt.

Als we niet opletten, raakt heel het Midden-Oosten voor jaren gedestabiliseerd. Dat heb ik vastgesteld, en daarvoor hoeft men niet naar daar te gaan. In Libië zitten al die milities, als men niet oplet, halen ze heel het land uit elkaar. In Syrië is van alles aan de gang. In Egypte moeten we afwachten wat er gaat gebeuren met de Moslimbroeders. Er is een destabilisatie van de hele regio om 'u' tegen te zeggen. Er is gevaar dat dat leidt tot een groter fundamentalisme met alle gevolgen van dien.

We kunnen besluiten om hen gewoon te laten doen. Dat is een mogelijkheid. Het is belangrijk dat ze zelf inzien dat ze er zelf iets moeten aan doen, en dat de lancering van een marshallplan zoals na de Tweede Wereldoorlog niet meer mogelijk is. Ik heb uit de gesprekken die ik daar had, begrepen dat het idee van zo'n marshallplan leeft, zowel aan Israëlsche als aan Palestijnse kant. Ik heb niet de pretentie om de auteur te zijn van dat idee, maar dat leeft daar dus. Ze zien in dat de oplossing groter moet zijn dan alleen maar Israël en Palestina, omdat er krachten aanwezig zijn in de omringende landen. Rusland, de Verenigde Staten en Europa zijn betrokken partij.

Wat kan Europa wel en niet doen? Door onze eigen problemen wordt er niet meer zo naar ons opgekeken, heb ik vastgesteld. Dat mag ons er niet van weerhouden om initiatieven te ondersteunen en eraan mee te werken. Het Kwartet en Tony Blair zijn niet echt een groot succes geweest volgens beide kanten. Dat zal wel zijn oorzaken hebben, daar moeten we eens naar kijken. Maar men verwacht wel iets van de buitenwereld.

Mijnheer Roegiers, dank voor uw reacties. Het is belangrijk dat Vlaanderen zich inschrijft op het Europese niveau. We moeten ook volgen wat er op federaal niveau verder over wordt gezegd en hoe zij de zaken zien. Gezien de complexiteit van de zaak moeten we het evenwicht goed in de gaten houden. Met de kennis die we nu hebben opgedaan, is het mijn bedoeling om met beide partijen projecten op te zetten, zowel met Israël als met Palestina, projecten die mogelijks beide bij elkaar kunnen brengen, die in het belang zijn van beide.

Ik verwijs naar het waterproject. Stel u voor dat dat ons zou lukken. Dan is Israël tevreden omdat waterzuivering en -management een oplossing zouden zijn voor Palestina en dan is Palestina tevreden omdat het immense probleem van water opgelost geraakt. Door zulke concrete stappen kunnen we hopelijk voor beide goed doen. Laat ons hopen dat het marshallplan voor het Midden-Oosten door Europa en anderen wordt opgepikt. Daar wil ik zwaar voor pleiten.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Ik zeg absoluut niet: laat ze maar doen. Ik zeg dat het succes van het Marshallplan na de Tweede Wereldoorlog in Europa moet worden gezien in zijn specifieke context. Er was aan de westerse zijde één grootmacht in concurrentie met de Sovjet-Unie. Die ene grootmacht leverde de fondsen. Achter de schermen werd er druk uitgeoefend om dat Amerikaanse leiderschap te aanvaarden. De huidige situatie in het Midden-Oosten is totaal anders. Europa heeft daar dat leiderschap niet, en heeft de financiële middelen niet.

Een van de essentiële succeselementen van het Marshallplan is de regionale integratie van West-Europa, de samenwerking tussen die Europese landen. Dat kan Europa niet opleggen aan de landen van het Midden-Oosten: daar moeten ze zelf toe komen. De financiële middelen zitten meer in de Arabische oliestaten dan in Europa. Die middelen zijn ter beschikking. We kunnen daar wel een rol spelen, ik geloof alleen dat men niet moet zitten wachten tot men van buitenaf iets doet. Heel veel ingrediënten zijn aanwezig, en wij kunnen een ondersteunende rol spelen, maar dat is niet te vergelijken met de rol van de Verenigde Staten na de Tweede Wereldoorlog. Dat zijn nuances in het debat. In essentie bedoelen we hetzelfde. We zijn ons bewust van onze mogelijkheden en beperkingen als Europeanen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■